

STORTINGET

Representantforslag 70 S

(2021–2022)

fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Dagfinn Henrik Olsen,
Helge André Njåstad, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen

Dokument 8:70 S (2021–2022)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Frank Edvard Sve, Dagfinn Henrik Olsen, Helge André Njåstad, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen om å åpne muligheten for skånsom utbygging av vannkraft i vernede vassdrag

Til Stortinget

Bakgrunn

Tilgang på rimelig kraft har historisk vært et viktig gode for norske husholdninger, bedrifter og kraftkrevende industri over hele landet. Dagens situasjon med rekordhøye strømpriser kombinert med betydelig usikkerhet om den fremtidige kraftsituasjonen, tvinger frem behovet for at det nå legges til rette for utbygging av ny vannkraft.

Forslagsstillerne viser til at Fremskrittspartiets mål for Norge er å ha en positiv kraftbalanse som sikrer husholdningene, norske bedrifter og tradisjonell kraftkrevende industri fortsatt tilgang på stabil og rimelig fornybar kraft. Forslagsstillerne er sterkt imot en energipolitikk som gjør Norge til nettoeksportør av kraft til utlandet, samtidig som norske vannmagasiner har historisk lav fyllingsgrad og forbrukerne høye kraftpriser.

Det er i dag lagt betydelig vekt på at samfunnet skal elektrifiseres, uten at det samtidig blir gjort rede for hvor kraften til dette skal komme fra. Prognoser viser at Norge kan havne i en situasjon med kraftunderskudd allerede i 2026–2027. Energiregnestykket går dermed ikke opp, og det forverres med høy krafteksport.

Vannkraften er ryggraden i norsk kraftproduksjon, hvor rundt 91 prosent av kraftproduksjonen kommer fra denne energikilden. Vannkraftens fordeler er mange. Den er fornybar, ren, forutsigbar og regulerbar, og den kan forsyne mange generasjoner med rimelig energi fra lokale ressurser. Vannet kan lagres i magasiner, noe som gjør vannkraften både regulerbar, fleksibel og stabil. Dette gjør vannkraft særlig godt egnet som energikilde i fremtidens kraftsystemer, hvor man kan kombinere regulerbar vannkraft med variabel kraftproduksjon.

En rapport som Multiconsult har utarbeidet, viser at forsikringsutbetalinger etter flom har firedoblet seg i Norge etter 2010, og at regulerede kraftverk bidrar til å redusere flomskader med enorme summer hvert år. Stortinget har siden 1970-tallet vedtatt verneplaner for vassdrag. Vernet gjelder først og fremst mot vannkraftutbygging. Til sammen består verneplanene av 389 objekter, enkelte av betydelig størrelse.

Utvikling av ny teknologi gjør at det stadig åpnes nye muligheter for skånsom og bedre utnyttelse av disse naturressursene, uten at det går på særlig bekostning av natur- og miljøhensyn. I de første verneplanene ble det ifølge Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) vektlagt å verne helhetlige vassdrag mot kraftutbygging. De enkelte elementene i vassdraget ble ikke utredet. I mange tilfeller ble landskapsopplevelse, friluftssinteresser og urørthet vektlagt uten mer utfyllende vurderinger. I de siste verneplanene ble det i større grad fokusert på verdien av ulike områder og elvestrekninger i vassdragene (jf. NVE: Verneplan for vassdrag). Grunnlaget for vernet er avveininger basert på kunnskap, kompetanse og tilgjengelig teknologi, fra en annen tid.

Forslagsstillerne mener det derfor er behov for å se på verneplanene på nytt. Basert på ny kunnskap, kompetanse og teknologi mener forslagsstillerne det er flere

muligheter for skånsom utbygging, som vil gi økt kraftproduksjon og verdiskaping i kraftindustrien.

Kunnskap og ny teknologi gir mulighet for å ivareta natur- og miljøhensyn og samtidig legge til rette for verdiskaping i flere vassdrag. Magasinene gir stor fleksibilitet, noe som sikrer landet kraftreserver. Denne fleksibiliteten har stor samfunnsøkonomisk verdi og stor verdi for kraftselskapene. Den bidrar både til leveransetrygghet og flomsikring og til å dempe svingningene i kraftprisen. Derfor vil forslagsstillerne at gamle vernede vassdrag gjennomgås, og at man ser på muligheter for verdiskaping og kraftproduksjon.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen legge til rette for at kraftselskaper skal ha mulighet til å søke om utbygging av vannkraft i vernede vassdrag hvor de har identifisert at man kan øke produksjonen av kraft uten at det går på særlig bekostning av natur- og miljøhensyn.
2. Stortinget ber regjeringen gjennomgå planer for alle vernede vassdrag og utrede muligheten for skånsom utbygging av kraftproduksjon, med mål om å legge til rette for økt kraftproduksjon og verdiskaping gjennom utbygging av vannkraft.

12. januar 2022

Frank Edvard Sve

Dagfinn Henrik Olsen

Helge André Njåstad

Terje Halleland

Marius Arion Nilsen